

Polasaí an Choimisiúin i dTaobh Chraoltóireacht Raidió Pobail

Réamhrá

Is é aidhm an doiciméid seo ná páirtithe leasmhara, idir náisiúnta agus idirnáisiúnta, a chur ar an eolas faoi pholasaí an Choimisiúin i dtaca le craoltóireacht phobail agus craoltóireacht phobal sainleasa in Éirinn. Léiríonn taithí na hÉireann go bhféadfadh stáisiúin phobail a bheith ina ngné inmhathanach shainiúil den chraoltóireacht in Éirinn, má thagann tuilleadh forbartha orthu amach anseo. Sin ráite, teastaíonn dúthracht leanúnach chun an méid sin a bhaint amach, sin agus tacaíocht ó na gníomhaireachtaí tacaíochta agus ó na pobail a mbíonn na stáisiúin ag freastal orthu.

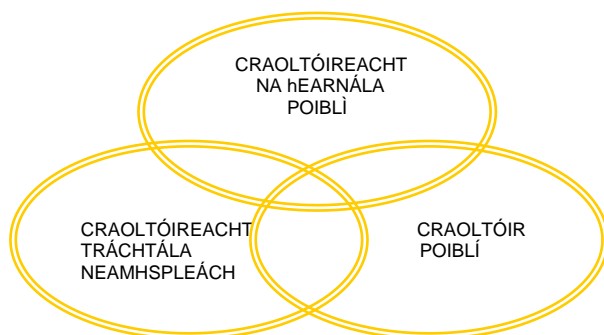
Chun dul i ngleic leis na dúshlán shainiúla a bhíonn le sárú ag lucht na hearnála seo, cuireann an Coimisiún tacaíocht ar fáil trí roinnt tionscnamh ar leith a eagraítear faoi bhun na Scéime Tacaíochta don Raidió Pobail. Ar leibhéal náisiúnta, tá an scéim seo dírithe ar an earnáil chraoltóireachta pobail a fhorbairt trí chabhrú le hobair an Fhóraitim um Raidió Pobail. Ar leibhéal áitiúil, cuirtear tacaíocht fhorbartha ar fáil do stáisiúin cheadúnaithe.

Tá an doiciméad seo roinnte sna hailt seo a leanas:-

1. Raidió Pobail a Shainmhíniú
2. Próisis Cheadúnaithe don Raidió Pobail
3. Stuchtúir Úinéireachta & Bhainistíochta
4. Maoiniú agus Airgeadas
5. Foireann & Traenáil
6. Clárú
7. Caidreamh Pobail & Lucht Éisteachta

1. Raidió Pobail a Shainmhíniú

Déanann an Coimisiún Craoltóirí Pobail a shainmhíniú mar ghné ar leith den chraoltóireacht Éireannach. Is iad an dá ghné eile ná an Craoltóireacht Tráchtála Neamhspleách agus Craoltóireacht na hEarnála Poiblí. Léirítear an gaol idir na trí ghné seo den chraoltóireacht sa léaráid seo thíos:-

Bíodh is gur féidir le stáisiúin baint éigin a bheith acu le gach catagóir díobh seo, ní mór go mbeadh gach uile stáisiún bainteach le catagóir amháin díobh thar aon cheann eile.

Ní in Éirinn amháin a chloítear leis an gcoincheap seo i.e. go bhfuil gné ar leith den chraoltóireacht tugtha suas d'eagraíochtaí pobail agus d'eagraíochtaí deonacha. Le fada an lá, tá daoine tar éis seirbhísí sóisialta a chur ar fáil ar bhonn deonach, go háirithe i réimsí ar nós an oideachais agus sláinte. Cé go bhfuil leibhéil an tsoláthair stáit tar éis méadú ó thús na haoise seo, níl aon laghdú dá réir sin ar ról na n-eagraíochtaí deonacha. A mhalairt atá fíor. De réir mar a éiríonn an pobal náisiúnta agus idirnáisiúnta níos buartha faoi cheisteanna ar nós na dífhostaíochta agus na bochtaineachta, tá méadú suntasach ar ghníomhaíochtaí deonacha le fiche bliain anuas.³ In Éirinn, tá forbairt tagtha ar chuideachtaí comhpháirtíochta áitiúla. Tá an Fóram Náisiúnta Sóisialta agus Eacnamaíochta agus An Clár Forbartha Pobal ⁴ ina gcomhartha ar an aitheantas breise atá tugtha do ról na n-eagraíochtaí pobail agus na n-eagraíochtaí deonacha.

Léiríonn taithí na hÉireann an méid seo a leanas faoi na stáisiúin atá bainteach leis an gcraoltóireacht phobail i.e. gur mó is cosúil le heagraíochtaí na hearnála pobail is deonaí iad ná le craoltóirí poiblí ná craoltóirí tráchtála. Tá taithí na n-eagraíochtaí pobail agus na n-eagraíochtaí deonacha ina foinse bhreá eolais agus smaointe do chraoltóirí pobail in Éirinn. Chun go mbeadh tuiscint níos glinne ann ar cad é atá sainiúil faoi chás na craoltóireachta pobail, tá an Coimisiún tar éis glacadh leis an sainmhíniú seo ar cad é atá i gceist leis an raidió pobail i gcomhthéacs na hÉireann:

"Sainmhínítear stáisiún raidió pobail de réir a úinéireachta, a chlár agus de réir an phobail a bhfuil sé ag riar orthu. Bíonn a leithéid de stáisiún i seilbh eagraíochta neamhbhrabúsaí a bhfuil struchtúr air a éascaíonn rannpháirtíocht an phobail maidir le ballraíocht, bainistíocht, feidhmiú agus cláir. Ba chóir go mbeadh na cláir dírithe ar riachtanais an lucht éisteachta a bhfuiltear ceadúnaithe le bheith ag riar orthu agus go mbeadh na cláir sin inrochtana ag an bpobal."

Ó tharla go bhfuil an focal 'pobal' ina chuid lárnach den sainmhíniú sin, teastaíonn creatlach chun cáilíocht na ngrúpaí ábhartha a mheasúnú agus a fhaire, agus chun plé leis na haighneachtaí a chuireann siad faoinár mbráid. Sa bhliain 1994, ghlac an Coimisiún le AMARC, Cairt Raidió Phobail don Eoraip 5, mar an ráiteas is fearr a léiríonn na cuspóirí ar chóir do stáisiúin phobail a bheith ag saothrú ina dtreo. Tá taithí na hÉireann tar éis an dlúthbhaint idir an Chairt agus obair na gcraoltóirí pobail in Éirinn a dheimhniú. Is í an Chairt seo a úsáideann an Coimisiún mar phointe tagartha le linn dúinn a bheith ag meas aighneachtaí agus ghníomhaíochtaí na ngrúpaí ábhartha. Tugtar an Chairt mar Aguisín a hAon ag deireadh an doiciméid seo.

Chomh maith leis an gCairt AMARC, baineann an Coimisiún úsáid as an gcreatlach thríthoiseach seo a leanas chun cáilíocht phobail na ngrúpaí agus na n-eagraíochtaí ábhartha a mheas. Bítear ag súil leis na rudaí seo a leanas i gcás aon stáisiúin in earnáil na craoltóireachta pobail:

- go mbeidh sainmhíniú soiléir ann ar an bpobal geografach nó ar an bpobal sainleasa a bhfuiltear ag riar orthu;
- go mbeifear ag cothú agus ag tacú le rannpháirtíocht an phobail sin i ngach leibhéal oibriúcháin;
- go mbeifear ag feidhmiú ar shlí atá oiriúnach don éatas nó don chóras luachanna is dual don ghníomhaíocht phobail.

2. An Próiseas Ceadúnaithe don Raidió Pobail

In Alt 5 den Acht Raidió agus Teilifíse 1988, leagtar síos na gnásanna seo a leanas a bhfuil iallach ar an gCoimisiún cloí leo agus iad ag bronnadh ceadúnas faoi bhun an Achta:-

- Fógra a chur i nuachtán náisiúnta amháin, ar a laghad, ag iarraidh ar pháirtithe ar spéis leo conarthaí a ghnóthnú i gcomhair seirbhísí craoltóireachta fuaimne a spéis a chur in iúl;
- Fógra poiblí a fhoilsiú ag lorg iarratas i gcomhair conradh a fháil chun seirbhís a sholáthar i gceantar ar leith de réir mar a fhaomhann an Coimisiún um Rialú Cumarsáide (ar a dtugtaí an ODTR).

Mar pháirt den phróiseas cinnteoireachta, is féidir go dtabharfar cuireadh d'iarratasóirí áirithe chun léiriú cainte a thabhairt i láthair an Choimisiúin chun gur féidir leo siúd a gcinneadh a dhéanamh. Bíodh is nach riachtanas é sin de réir Acht 1988, tugann sé deis don iarratasóir a chás ar son an chonartha a áiteamh ar an gCoimisiún agus, chomh maith leis sin, tugann sé deis don Choimisiún ceisteanna mionchruinne a chur ar an iarratasóir maidir leis an iarratas.

Le linn do na páirtithe a bheith ag cur a spéise in iúl, bítear ag súil le cuntas ginearálta ar an gcineál seirbhíse atá le soláthar, faoi mar a imlínítear in Alt 5 den Acht Raidió agus Teilifíse, 1988. Ní ghlactar leis seo mar iarratas deiridh le haghaidh chonradh craoltóireachta fuaimne. Le linn don Choimisiún a bheith ag meas na n-aighneachtaí ó pháirtithe ar spéis leo conradh craoltóireachta pobail, beifear ag cuimhneamh ar an sainmhíniú ar cad é is raidió pobail ann, a imlínítear in alt a haon den doiciméad seo, agus ar cháilíocht phobail cibé grúpa a bheadh i gceist. Mar sin de, ba chóir na rudaí seo a leanas a bheith le fáil i ngach aighneacht a léiríonn spéis i gconradh pobail: sainmhíniú soiléir ar an bpobal a mbeifear ag riar orthu agus cuntas imlíneach ar rannpháirtíocht an phobail sin sa stáisiún, san am i láthair agus san am atá le teacht. Ba chóir do ghrúpaí tagairt do na cineálacha clár atá beartaithe, conas a fhreastalóidh siad ar riachtanais chumarsáide an phobail a bhfuiltear ag riar orthu, agus conas atá sé beartaithe acu acmhainní a sholáthar don stáisiún.

I ndiaidh don Choimisiún na haighneachtaí spéise seo a mheas, déanfaidh siad cinneadh cé acu dul ar aghaidh go dtí an chéim iarratas nó gan dul ar aghaidh. Má théitear ar aghaidh, i ndiaidh dul i gcomhairle leis an gCoimisiún um Rialú Cumarsáide (Comreg) agus a gcead siúd a fháil, lorgófar iarratais le haghaidh conarthaí chun stáisiún a bhunú agus freastal ar phobail i gceantair ar leith. Cuirfear Treoir d'Iarratasóirí ar fáil do gach páirtí leasmhar ag an gcéim seo, a imlíníonn na critéir a úsáideann an Coimisiún le linn dóibh a bheith ag meas na n-iarratas. Is dlúthchuid de na critéir sin na forálacha reachtúla in Alt 6 d'Acht 1988 agus Alt 60 den Acht Craolacháin 2001. Tá an dá Acht le fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin. Chomh maith leis sin, tá leagan samplach den Treoir d'Iarratasóirí le fáil ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin.

Beidh líon na gconarthaí a eisítear ag brath ar conas a éiríonn leis na hiarratasóirí cloí leis na critéir riachtanacha, ar na minicíochtaí atá le fáil, ar

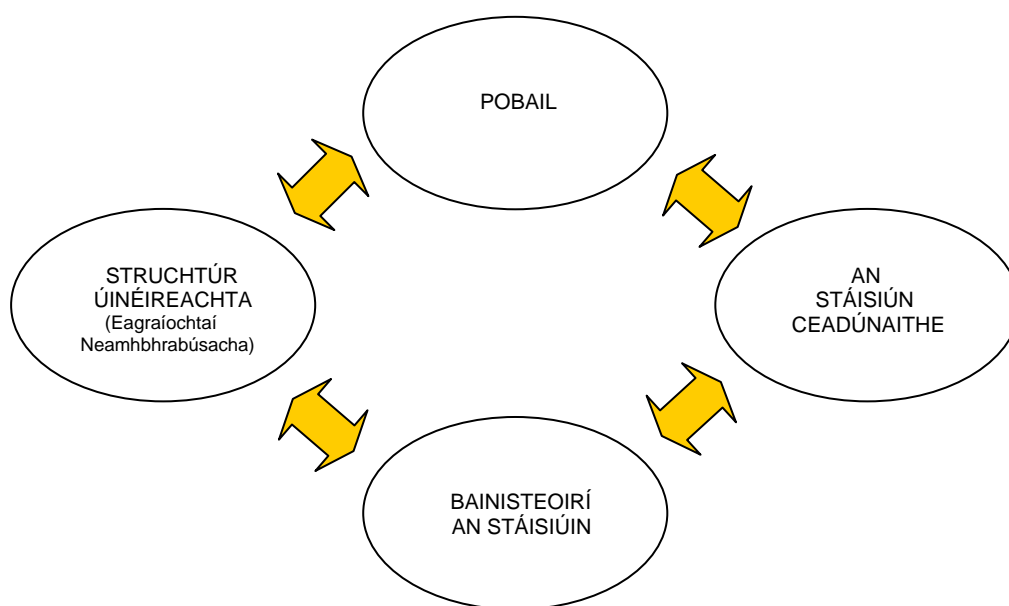
acmhainní an Choimisiúin agus ar cibé cúinsí eile a d'fhéadfadh a bheith bainteach le hábhar in aon am ar leith, mar shampla iomlán na seirbhísí atá le fáil in aon cheantar ar leith. Is féidir go n-iarrfar ar roinnt iarratasóirí freastal ar éisteachtaí. Tá sé de cheart ag an gCoimisiún gan ceadúnais a bhronnadh i gceantar ar bith nach sroicheadh na hiarratais caighdeán sách ard ann, dar leis an gCoimisiún.

Má chinneann an Coimisiún go bhfuil caighdeán an iarratais sách ard, bronnfaidh sé conradh i bprionsabal, ag brath ar chomhaontú i dtaobh aon ábhair a bheadh fós le socrú agus críoch shásúil a bheith ar na hidirbheartaíochtaí conartha. Cuirfear an t-iarratasóir ar an eolas faoin gcinneadh le teachtaireacht scríofa agus cuirfear dréachtchonradh chuige/chuici ar ball. Leagann an dréachtchonradh na coinníollacha caighdeánacha síos le haghaidh conraitheoirí chraoltóireacht phobail, agus luafar ann cibé gealltanais ar leith a thug an t-iarratasóir le linn an phróisis iarratais. B'fhéidir go mbeidh ar an iarratasóir eolas breise nó soiléiriú a chur ar fáil i dtaca le cuid den eolas a theastaíonn. Is gnách gur tréimhse cúig bliana a bhíonn i gceist i gcás ceadúnais chaighdeánaigh do stáisiúin raidió pobail, ach tá sé de cheart ag an gCoimisiún téarmaí agus coinníollacha eile a leagan síos i dtaca le gach conradh ar leith.

Chomh maith leis sin, féadann an Coimisiún cabhrú le grúpaí ar mian leo stáisiúin raidió pobail a bhunú trí chonarthaí sealadacha a bhronnadh le haghaidh seirbhísí sealadacha craoltóireachta fuaime⁶. Más rud é go bhfuil an tseirbhís atá beartaithe le réachtáil ar mhodh triallach, agus go bhfuil sé i gceist seirbhís phobail iomlán a bhunú ar ball, beifear ag súil leis go gceolfadh an t-iarratas le polasaí an Choimisiúin i dtaca le seirbhísí craoltóireachta pobail.

3. Úinéireacht agus Struchtúir Bhainistíochta

Sa sainmhíniú ar raidió pobail a imlínítear in alt a haon den doiciméad seo, tugtar treoirínthe soiléire maidir le húinéireacht agus na struchtúir bhainistíochta ba chóir a bheith i bhfeidhm ag stáisiúin phobail. De réir an tsainmhíneithe sin, ba chóir go mbeadh na stáisiúin i seilbh agus faoi rialú eagraíochtaí neamhbhrabúsacha. Chomh maith leis sin, ba chóir go mbeadh struchtúir ann a éascaíonn rannpháirtíocht an phobail a bhfuiltear ag riar orthu, maidir le ballraíocht, bainistíocht, agus feidhmiú an stáisiúin. Ghlac an Coimisiún le moladh a d'fhorbair an Fóram um Raidió Pobail a úsáideann an tsamhail neamh-ordlathach seo chun na nithe seo a chur i bhfeidhm.

Má bhaintear an méid sin amach, beidh an pobal ar a bhfuiltear ag riar in ann a bheith rannpháirteach ag gach leibhéal. Beidh an stáisiún freagrach don phobal agus is iad an pobal a bheidh freagrach as an stáisiún, ós iad a bheidh i gceannas air. Aithnítear go dteastaíonn cothromaíocht a bhaint amach ag leibhéal bainistíochta idir iad siúd atá gníomhach sa stáisiún agus an pobal a bhfuil an stáisiún ag riar orthu. Dá mbeadh rudaí mar ba chóir, níor léir aon deighilt idir na hionadaithe bainistíochta a cheaptar ag leibhéal an stáisiúin nó ag leibhéal úinéireachta, ach gach duine acu ina ionadaí den phobal ar a bhfuiltear ag riar. Chomh maith leis sin, léiríonn an tsamhail seo cé chomh tábhachtach is atá sé sainmhíniú soiléir a bheith ann ar cad é an pobal atá i gceist agus struchtúir a fhorbairt a éascaíonn agus a spreagann rannpháirtíocht an phobail sin ag gach leibhéal.

Léiríonn taithí na hÉireann gurbh fhéidir nach mbeadh sé réalaíoch i ngach cás go mbunódh an grúpa struchtúir úinéireachta dlíthiúla ar leith, go háirithe sa ghearrthéarma. Ar an ábhar sin, tá solúbthacht áirithe i dtaca le húinéireacht sa sainmhíniú ar raidió pobail a imlínítear in alt a haon. Ach ní bheidh an tsolúbthacht sin ann más amhlaidh go mbeadh aon laghdú ar chearta an

phobail ar a bhfuiltear ag riar chun an stáisiún a rialú. Níl aon amhras gurb é an tslí is fearr chun an aidhm sin a bhaint amach ná an stáisiún a bheith i seilbh an phobail ar a bhfuil sé ag riar, ach ní i gcónaí gurb ionann úinéireacht agus rialú.

4. Maoiniú agus Airgeadas

Cé nach féidir maoiniú a dheighilt ó réimsí eile, dar le go leor gurb é an príomhphointe fócais é in aon phlé mar gheall ar fhorbairt na craoltóireachta pobail. Cé gur seirbhísí inmharthanacha iad na seirbhísí craoltóireachta pobail a gcuirtear síos orthu sa doiciméad seo, is é taithí na hÉireann go dtí seo ná go bhfuil maoiniú na stáisiún ina dhúshlán leanúnach do ghrúpaí ceadúnaithe agus do na pobail ar a bhfuiltear ag riar.

Tá sé ráite sa Chairt AMARC agus i dtuarascáil an Fhórait, dar teideal "A Community Radio Model for Ireland" 7, gur cheart stáisiúin phobail a mhaoiniú as roinnt foinsí éagsúla. Tacaíonn an Coimisiún leis an gcur chuige sin. Is é taithí na hÉireann go dtí seo gurb é seo an cur chuige is réalaíche agus gurb é an t-aon bhealach chun a chinntiú go mbeidh na cláir a chraolann na stáisiúin á gcinneadh ag an bpobal ar a bhfuiltear ag riar. Sa chomhthéacs seo, éilíonn an Coimisiún nach mbeadh níos mó ná 50% d'ioncam aon stáisiúin phobail ag teacht as aon fhoinsé amháin. Dá bhrí sin, beidh ar an bpobal ar a bhfuiltear ag riar dualgas éigin a ghlacadh chucu féin agus tacú leis an stáisiún atá ag feidhmiú ina gceantar féin. Tá stáisiúin Éireannacha tar éis roinnt cur chuige éagsúil a fhorbairt chun tacaíocht a fháil ón bpobal ar a bhfuiltear ag riar, mar shampla táillí ballraíochta, seirbhísí a dhíol, bailiúcháin, gníomhaíochtaí ginearálta maoinithe agus gníomhaíochtaí tráchtála 'ar an aer'.

Tá an ceann deireanach acu seo, gníomhaíochtaí tráchtála le linn craoltóireachta, ina phríomhphointe fócais do stáisiúin phobail ó 1995 i leith. Ábhar lárnach don Choimisiún atá ann freisin, ó tharla gurb é dualgas an Choimisiúin a leithéid de ghníomhaíochtaí i measc na stáisiún ceadúnaithe a rialú. Tá sé níos deacra ná mar a bhíodas ag súil leis tacaíocht a fháil trí urraíocht tráchtála agus fógraíocht, ach tugann taithí na hÉireann le fios go mbeidh gníomhaíochtaí tráchtála le linn craoltóireachta ina bhfoinse mhaoinithe riachtanach do chraoltóirí pobail i gcónaí. Mar sin de, ligean an Coimisiún do stáisiúin phobail fógraín agus fógraí urraíochta a chraoladh, de réir na gcoinníollacha seo a leanas: -

1. ní ghnóthaítear thar 50% den ioncam ó ghníomhaíochtaí tráchtála;
2. ní chraolfar thar 6 nóiméad d'ábhar fógraíochta/urraíochta in aghaidh uair an chloig;
3. ní ceadmhach do stáisiúin fógraín a chraoladh ach iad siúd a bhaineann le:-
 - deiseanna oibre laistigh den cheantar sonraithe
 - imeachtaí atá le tarlú laistigh den cheantar sonraithe
 - gnólachtaí atá i mbun gnó laistigh den cheantar sonraithe
 - seirbhísí a chuirtear ar fáil laistigh den cheantar sonraithe.

Creideann an Coimisiún gur cheart machnamh a dhéanamh faoi na deiseanna atá ann i gcomhair maoiniú comhordaithe do stáisiúin phobail ó fhoinsí reachtúla cuí. Cé go bhfaigheann gach stáisiún ceadúnaithe tacaíocht

shuntasach ó fhoinsí éagsúla san earnáil phoiblí, tá gá le cur chuige níos fócasaithe maidir le stáisiúin phobail a mhaoiniú. Tacaíonn an Coimisiún le héileamh a rinne an Fóram um Raidió Pobail i.e. gur cheart an mheicníocht seo a shainmhíniú go soiléir agus go n-áireofaí an raidió pobail i measc na struchtúr tacaíochta atá anois ann, agus atá á bhforbairt, i gcomhair eagraíochtaí pobail agus eagraíochtaí deonacha trí chéile 8.

Is é polasaí an Choimisiúin tacú le hiarrachtaí chun cur leis na hacmhainní atá le fáil ag craoltóirí pobail agus déanfar tionscnaimh ar leith sa réimse seo a athbhreithniú ar bhonn leanúnach i gcomhthéacs shaindualgas reachtúil an Choimisiúin agus a dhálaí maoinithe féin san am atá le teacht.

Tá roinnt fianaise tagtha chun solais i gcomhthéacs thaithí na hÉireann i dtaobh na n-acmhainní a theastaíonn chun stáisiún pobail a bhunú agus a fheidhmiú. Cé go mbíonn costais chaipitiúla ag brath ar chinntí indibhidiúla maidir le trealamh agus áitreabh, tugann taithí na hÉireann le fios gur féidir stiúideo bunúsach in áitreabh oiriúnach a bhunú le timpeall €20,000 9. Chomh maith leis sin, tugann taithí na hÉireann le fios gurb iad na costais oibriúcháin bhliantúla a bhíonn ar stáisiún pobail gan aon fhoireann tuarastail ná timpeall **€40,000**. Meastar go gcuirfí **€40,000** breise leis sin dá mbeifí le duine amháin a fhostú agus an tacaíocht riachtanach a sholáthar, rud a d'fhágfadh an costas in aghaidh na bliana ar **€80,000**. Dá bhrí sin, tá dhá shamhail ghinearálta tar éis chun cinn maidir le stáisiúin phobail de.¹⁰

Cineál Stáisiúin	Costais Bhliantúla	Struchtúr Chostas Foirne
Cineál a hAon	Timpeall €40, 000	Gan aon Fhoireann Lánaimseartha le Pá
Cineál a Dó	Timpeall €80, 000	Ball Foirne Lánaimseartha Amháin le Pá

5. Foireann agus Traenáil

Tugann taithí na hÉireann le fios gur féidir an fhoireann sna stáisiúin phobail a roinnt i gceithre chatagóir mar seo a leanas:-

1. Oibrithe deonacha
2. Daoine a íoctar as acmhainní an stáisiúin
3. Oibrithe atá páirteach i scéimeanna fostaíochta/traenála
4. Eile (den chuid is mó is daoine iad a fhaigheann íocaíocht ó eagraíocht tacaíochta éigin chun tascanna ar leith a chur i gcrích, m.sh. na cuntais.

Cé go mbíonn obair thábhachtach ar siúl ag oibrithe i ngach catagóir, léiríonn taithí na hÉireann cé chomh tábhachtach is atá sé go mbeadh an pobal rannpháirteach sna stáisiúin phobail ar bhonn deonach. Dar leis an gCoimisiún gur táscaire tábhachtach é seo ar cé chomh maith is atá ag éirí le stáisiún daoine den pobal a bheith sásta am a chaitheamh mar oibrithe deonacha ann. Chun go mbeidh rath ar an ngné seo den obair, teastaíonn traenáil chuí ar bhonn foirmiúil agus ar bhonn neamhfhoirmiúil, agus is é polasaí an Choimisiúin gealltanais i dtaca le traenáil a fháil ó pháirtithe a bhfuil spéis acu dul i mbun na craoltóireachta pobail.

Tugann taithí na hÉireann le fios gur cabhair do stáisiún pobail beirt bhall foirne lánaimseartha le tuarastal a bheith ann. Sin mar is fearr is féidir le stáisiún iomlán a phoitéinsil a chruthú. Sin ráite, aithníonn an Coimisiún, agus cúrsaí maoinithe mar atá siad, gur dócha nach mbeidh stáisiúin in ann níos mó ná duine lánaimseartha amháin a fhostú amach anseo. Tugann taithí na hÉireann le fios gur buntáiste don stáisiún scileanna bainistíochta a bheith ag an duine sin, chomh maith le taithí éigin sna meáin chumarsáide agus san fhorbairt pobail.

Admhaíonn an Coimisiún an chomaoin a chuireann scéimeanna fostaíochta/traenála an Rialtais ar fhorbairt na stáisiún pobail. Cuireann siad acmhainní luacmhara daonna agus airgeadais ar fáil a chabhraíonn go mór le forbairt ghinearálta na stáisiún pobail nuair a bhaintear leas mar is ceart astu. Ní beag mar a théann siad chun tairbhe do na rannpháirtithe

Ní hionann ó stáisiún líon na ndaoine a bhaineann le catagóir a ceathair, agus is dócha gur mar sin a bheidh an scéal go ceann tamaill eile.

6. Cláir

Má tá seirbhísí craoltóireachta pobail inmharthanacha le forbairt amach anseo, tugann taithí na hÉireann le fios go gcaithfidh na stáisiúin a bheith ina bhfóram nua sainiúil i gcomhair cumarsáide idir daoine agus grúpaí laistigh den phobal ar a bhfuiltear ag riar. De réir an tsainmhíneithe ar raidió pobail a imlínítear níos luaithe sa doiciméad seo, ba chóir go mbeadh na cláir dírithe ar shainábhair spéise agus ar riachtanais an lucht éisteachta a bhfuiltear ceadúnaithe le bheith ag riar orthu agus go mbeadh na cláir sin inrochtana ag an bpobal. Maíonn an Chairt AMARC gur chóir go gcosnódh agus go gcothódh na stáisiúin phobail an éagsúlacht chultúrtha agus eolas as roinnt foinsí éagsúla a chur i láthair a lucht éisteachta.

I dtuarascáil dá gcuid dar teideal "A Community Radio Model for Ireland" d'aontaigh an Fóram um Raidió Pobail leis an gcur chuige sin maidir le clárú. Mhaígh baill an Fhórait "gur cheart go saothródh na stáisiúin phobail chun formáidí nua samhlaíocha a fhorbairt a bheidh ina ndúshlán leanúnach do chraoltóirí pobail agus ina ngné shainiúil den earnáil chraoltóireachta sin". Maidir le ceadúnú de, cuirfear san áireamh na nithe seo a leanas: ábhar na gclár, formáid agus sceidealú. Tugann taithí na hÉireann le fios gur fearr a éiríonn le craoltóirí pobail nuair a dhéanann siad iarracht seirbhís nua a chur ar fáil a chuireann le héagsúlacht na gclár, seachas a bheith ag aithris ar fhormaid agus ar ábhar na seirbhísí atá ann cheana.

Is é polasaí an Choimisiúin Clársceideal faofa agus Ráiteas um Polasaí Clár a bheith i ngach uile chonradh. Ba chóir go mbeadh cuntas soiléir sna ráitis pholasaí maidir le dearcadh an stáisiúin i leith na gclár agus mionsonraí faoina bpleananna chun rannpháirtíocht an phobail a éascú agus a chothú. Beifear ag súil le gealltanais shoiléire sna ráitis seo maidir le réimsí ar nós an choibhnis cainte/ceoil, cláir Ghaeilge, polasaí ceoil agus cláir a fhaightear ó fhoinsí seachtracha. Ní mór cead an Choimisiúin a fháil sula ndéantar aon athrú ar an sceideal ná ar an ráiteas polasaí comhaontaithe.

Is léir ó thaithí na hÉireann go gcaithfidh rannpháirtíocht an phobail a fhorbairt agus a chothú chun go sroichfear na leibhéil rannpháirtíochta a theastaíonn i gcomhair na cuspóirí cláraithe seo a bhaint amach. Caithfidh cur le feachtas an phobail maidir lena riachtanais chumarsáide féin agus cabhrú le baill den phobal dul i ngleic leo. Is mó de dhúshlán é sin ná mar is léir do roinnt mhaith grúpaí.

7. Caidreamh Pobail agus Lucht Éisteachta

Páirt thábhachtach den mheasúnú ar chraoltóirí ceadúnaithe is ea measúnú údarásach ar an gcaidreamh idir an stáisiún agus an lucht éisteachta. Is léir ó thaithí na hÉireann go mbíonn rannpháirtíocht an phobail agus an lucht éisteachta trí chéile chomh tábhachtach céanna le linn do chaidreamh an stáisiúin phobail lena phobal a bheith á mheasúnú.

Dúshlán atá le sárú ag craoltóirí pobail agus ag eagraíochtaí ábhartha eile in Éirinn agus thar sáile is ea modheolaíochtaí a fhorbairt a aithníonn an dinimic shainiúil seo. Ar an ábhar sin, d'fhostaigh an Coimisiún eagraíocht taighde sheachtrach, NEXUS Research Co-operative, chun an cheist a scrúdú sa bhliain 1996. Ba é an freagra a bhí ag NEXUS go bhféadfaí ceardlanna measúnaithe a éascú agus a úsáid chun tionchar an stáisiúin phobail a bhrath. Baineadh leas as an modh seo roimhe chun tionscadail phobail eile a mheasúnú. Measadh go raibh sé thar a bheith oiriúnach mar ní amháin gur thug sé deis d'ionadaithe ón bpobal a bhfuiltear ag riar orthu chun tábhacht agus feidhmiú an stáisiúin a mheasúnú, ach thug sé deis do lucht an stáisiúin dúshlán an phobail a thabhairt, agus iarraidh orthu freagracht a ghlacadh maidir le cibé moltaí a bheadh ann a chur i gcrích.

Baineadh triall as an mhodheolaíocht seo i gcás sé stáisiún sa bhliain 1996, agus cé go raibh roinnt deacrachtaí ann, measadh ar an mórgóir gur éirigh thar cionn leis. Ghlac an Fóram um Raidió Pobail leis an gcur chuige cáilíochtúil seo i dtaca le taighde lucht éisteachta le linn cruinnithe i mí an Mhárta, 1997. Fós féin, tá tuilleadh forbartha le déanamh chun modheolaíocht cháilíochtúil chuí a cheapadh. Fiú amháin, ábhar díospóireachta is ea é díreach cé chomh hoiriúnach is atá a leithéid de mhodheolaíocht in aon chor.

Is é polasaí an Choimisiúin eolas a lorg i dtaobh conas atá sé beartaithe ag na hiarratasóirí dul i ngleic le measúnú pobail agus lucht éisteachta, lena n-áirítear na modheolaíochtaí atá le húsáid acu agus cé chomh minic is a bhainfear feidhm astu. Tá tuairisc mar gheall ar phróiseas na gceardlann éascaithe le fáil ag gach páirtí leasmhar. Is féidir freisin go mbeidh iallach ar stáisiúin cheadúnaithe páirt a ghlacadh i dtionscnaimh sa réimse seo san am atá le teacht.

Aguisíní

1. Cairt Raidió Pobail don Eoraip AMARC

2. Fonótaí

1. Aguisín a hAon

Cairt Raidió Pobail don Eoraip AMARC

Ós bealach sármaith é an raidió pobail chun saoirse cainte agus eolais a chothú, chun cultúr a fhorbairt, agus chun tuairimí a chruthú nó a cheistiú agus chun rannpháirtíocht sa saol áitiúil a spreagadh; agus ós rud é go mbíonn cineálacha éagsúla raidió phobail ann, de thoradh ar éagsúlacht chultúrtha agus traidisiún; sonraíonn an Chairt seo na cuspóirí ar chóir do stáisiúin raidió phobail a bheith acu agus saothrú le iad a bhaint amach.

Stáisiúin Raidió Phobail:

1. Cearta cumarsáide a chur chun cinn, soláthar saoráideach eolais agus tuairimí a éascú, cur in iúl cruthaitheach a spreagadh agus cabhrú leis an bpróiseas daonlathach agus an tsochaí iolraíoch.
2. Áiseanna traenála, léirithe agus dáileacháin a chur ar fáil; daoine áitiúla le cumas cruthaitheach a spreagadh, traidisiúin áitiúla a chothú agus cláir a sholáthar ar mhaithe le leas, siamsaíocht, oideachas agus forbairt an lucht éisteachta;
3. Iarracht a dhéanamh chun go mbeidh úinéirí an stáisiúin ionadaíoch ar na pobail atá le fáil laistigh den cheantar geografach, nó ionadaíoch ar phobail sainleasa;
4. Maidir le polasaí eagarthóireachta de, a bheith neamhspleách ar institiúidí rialtais, tráchtála agus reiligiúnacha agus ar na páirtithe polaitiúla le linn do pholasaí cláraithe a bheith á chinneadh;
5. Ceart rochtana a thabhairt do mhionlaigh agus do ghrúpaí ar imeall na sochaí, agus an éagsúlacht chultúrtha agus teanga a chur chun cinn;
6. Iarracht a dhéanamh tuairiscí mácanta a chur i láthair an lucht éisteachta de réir eolais a fhaightear ó roinnt foinsí éagsúla agus ceart freagartha a thabhairt d'aon duine nó d'aon eagraíocht a ndéantar míléiriú tromchúiseach orthu;
7. A bheith bunaithe mar eagraíochtaí neamhbhrabúsacha agus maoiniú a fháil ó roinnt foinsí éagsúla chun a neamhspleáchas a thabhairt slán;
8. Aitheantas agus meas a thabhairt d'obair na n-oibrithe deonacha, a aithint go bhfuil sé de cheart ag oibrithe tuarastail ballraíocht a bhaint amach i gceardchumann agus coinníollacha sásúla oibre a chur ar fáil don dá dhream;
9. Gnásanna bainistíochta, cláraithe agus fostaíochta a fheidhmiú a théann i ngleic le leatrom agus atá oscailte, inscrúdaithe do gach duine de lucht tacaíochta an stáisiúin, dá fhoireann agus dá oibrithe deonacha;

10. Cómhaltú a chothú idir craoltóirí raidió phobail a úsáideann na meáin chumarsáide chun tuiscint níos iomláine a fhorbairt ar mhaithe le síocháin, caoinfhulaingt, daonlathas agus forbairt.

2. Aguisín a Dó

Fonótaí

1. Le haghaidh tuilleadh eolais i dtaobh na Scéime Tacaíochta Raidió , féach suíomh gréasáin Choimisiún Craolacháin na hÉireann.
2. Is é an Fóram um Raidió Pobail an comhlacht ionadaíoch ar son stáisiúin raidió phobail in Éirinn. Tá gach stáisiún pobail atá ceadúnaithe ag an gCoimisiún i dteideal ar bhallraíocht, agus cuireann an Fóram tacaíocht forbartha le fáil do ghrúpaí ar mian leo dul i mbun na craoltóireachta pobail. Tá sonraí teagmhála le fáil ón gCoimisiún.
3. Sa bhliain 1994, d'fhoilsigh the Institute for Policy Studies, Johns Hopkins University, Baltimore, SAM torthaí ar staidéar mór idirnáisiúnta faoi ról agus fhairsinge na hearnála neamhbhrabúsaí in dhá thír déag ar fud an domhain. Ba iad na tíortha a bhí i gceist ná SAM, an Ríocht Aontaithe, an Fhrainc, an Ghearmáin, an Iodáil, an Ungáir, an Téalainn, an tSeapáin, an Bhrasaíl, Gána, an Éigipt agus an India. Ba é tátal an staidéir seo ná "gur fórsa cumhachtach eacnamaíoch is ea an earnáil neamhbhrabúsach i dtimpeallachtaí atá an-éagsúil ó chéile, mar shampla an Fhrainc agus an tSeapáin, atá an-lárnaithe ar fad, nó sa Ghearmáin agus sna Stáit Aontaithe, atá dlárnaithe go mór. I dtíortha atá i mbéal forbartha, agus sna tíortha a raibh an Cumannachas i réim iontu, aithnítear go bhfuil eagraíochtaí neamhbhrabúsacha ina sás an-éifeachtach maidir le forbairt a spreagadh agus rannpháirtíocht saoránach a chothú." (Lch 97) *The Emerging Sector - An Overview*: Salamon agus Anheier: Institute for Policy Studies Johns Hopkins University, Baltimore, SAM.
4. Bunaíodh an Clár Forbartha Pobal (CDP) sa bhliain 1990 mar aitheantas ar ról na forbartha pobail in iarrachtaí chun dul i ngleic le bochtaineacht agus míbhuntáiste. Soláthraíonn an Clár raon de thacaí, de dheiseanna forbartha agus de sheirbhísí do ghrúpaí pobail agus do dhaoine aonair laistigh dá gceantair féin.
5. Is ionann AMARC agus *the World Association of Community Orientated Broadcasters*, a bunaíodh sa bhliain 1983. Ghlac AMARC Europe, an brainse Eorpach den eagraíocht, leis an gCairt sa bhliain 1994 mar ráiteas coiteann i dtaobh na gcuspóirí ar chóir do bhallstáisiúin saothrú ina dtreo. Bíonn sé ina dhlúthchuid de chonradh gach stáisiúin phobail.
6. Le haghaidh tuilleadh eolais i dtaobh na Scéime Tacaíochta Raidió , féach suíomh gréasáin Choimisiún Craolacháin na hÉireann.
7. *"A Community Radio Model for Ireland"* – Bhunaigh an Fóram um Raidió Pobail meitheal oibre sa bhliain 1996 agus ba iadsan a d'fhorbair an tsamhail seo. Ghlac Baill an Fhórait leis an doiciméad sa bhliain 1997.

8. Mar shampla, sa bhliain 2001, d'fhoilsigh an Roinn Gnóthaí Sóisialta, Pobail agus Teaghlaigh *'Supporting Voluntary Activity' A White Paper on a Framework for Supporting Voluntary Activity and for Developing the Relationship between the State and the Community and Voluntary Sector*. Tháinig roinnt tionscnamh maoinithe chun cinn de thoradh ar mholtaí an Pháipéir Bháin, mar shampla tacaíocht do na Gréasáin Náisiúnta Frith-Bhochtaineachta, an Coiste um Obair Dheonach agus do chónaidhmeacha agus do ghréasáin náisiúnta.
9. Ní miste cuimhneamh gur meastachán táscach is ea an meastachán seo nach n-áiríonn na costais eisceachtúla a d'fhéadfadh a bheith ann, mar shampla costais bhreise tarchurtha do stáisiúin atá ag freastal ar phobail scaite, nó ar cheantar atá garbh ó thaobh an tírdhreacha de.
10. Ní áirítear sna figiúirí seo aon chistí a fhaightear chun rannpháirtithe scéimeanna fostaíochta/traenála a íoc. Is é is cúis leis sin ná gur minic a bhíonn dífríochtaí móra ann idir líon na ndaoine a bhíonn rannpháirteach i scéimeanna ó stáisiún go chéile agus cuirtear deontas speisialta tuarastail ar fáil chun iad a íoc. Is amhlaidh a áiríonn na figiúirí seo an deontas ábhar a íoctar leis na grúpaí a dhéanann urraíocht ar na scéimeanna seo, mar is ioncam é sin is féidir a úsáid chun cabhrú le gníomhaíochtaí ginearálta an stáisiúin. Is figiúr táscach é seo agus is féidir go mbeadh dífríochtaí móra maidir le cíos agus costais eile ó stáisiún go chéile.